

Kohti hyvinvointia ja terveyttä edistävää päätöksentekoa

Irja Hemmilä

Ylitarkastaja

Valvira/Terveystieteiden valvontaosasto

26.11.2018

Valvira.fi, [@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN ON YHTEINEN TEHTÄVÄ

STM 31 / 08 / 2017

KUNNAT EDISTÄVÄT HYVINVOINTIA JA TERVEYTTÄ

STM 31 / 00 / 2012

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät ja rakenteet (järjestämislaki 7 §)

- **Seuraa** asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin
- **Raportoi** kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain
- **Valmistelee** valtuustolle **hyvinvointikertomuksen** kerran valtuustokaudessa
- **Asettaa tavoitteet ja toimenpiteet** hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuen
- **Toteuttaa** päätösten vaikutusten **ennakkoarviointia**
- **Nimeää vastuutahot** hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen
- Tekee **yhteistyötä** maakunnan ja muiden kunnassa toimivien tahojen kanssa (ml. järjestöt)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen maakunnan poikkihallinnollisessa johtamisessa

Maakuntastrategia (Maakuntalaki 35 §)

- Asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen huomioon ottaminen maakunnan strategiassa

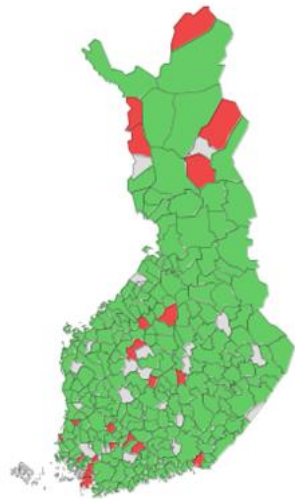
Rakenteet ja toimintamallit (Järjestämislaki 8 §)

- Päätösten vaikutusten ennakoarviointi eri väestöryhmien hyvinvointiin ja terveyteen
- Tavoitteiden sekä toimenpiteiden ja vastuutahojen määrittely
- Alueellisen hyvinvointikertomuksen valmistelu yhteistyössä alueen kuntien kanssa
- Yhteistyö ja alueen kuntien asiantuntijatuki

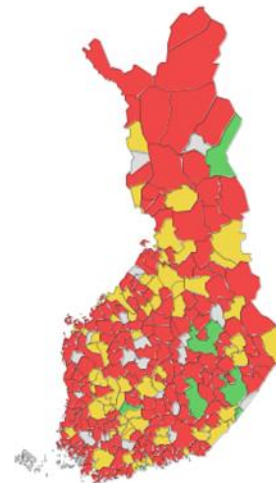
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita

- **Ehkäisevät sosiaali- ja terveystalvelut**
  - Terveydenhuoltolain 2. luvun mukaiset ehkäisevät palvelut, mm. neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, terveystseuvonta ja -tarkastukset
  - Ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen ja tapaturmien ehkäisy
  - Sosiaalihuoltolain mukainen ehkäisevä ja edistävä toiminta
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen korjaavissa sote-palveluissa**
  - Osana laadukasta hoitoa, esim. terveyttä edistävän liikunnan palveluketju, savuton leikkaus, lasten tukeminen aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa, jne.
  - Sosiaalihuolto edistää yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta ja osallisuutta
- **Erityisesti huomioitava ”yhdyspinnoilla” olevien palvelujen toteutuminen - kuntien ja järjestöjen kanssa yhteistyössä toteutettavat palvelut**

Tiedolla johtaminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä

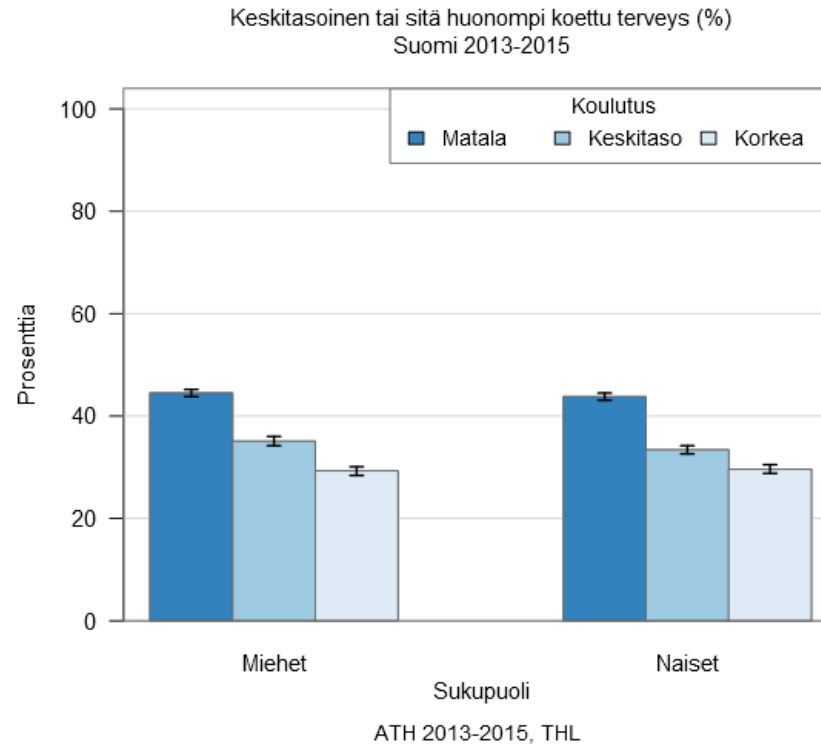
Hyvinvointitiedon
seuranta ja raportointi

Päätösten vaikutusten
ennakkoarviointi

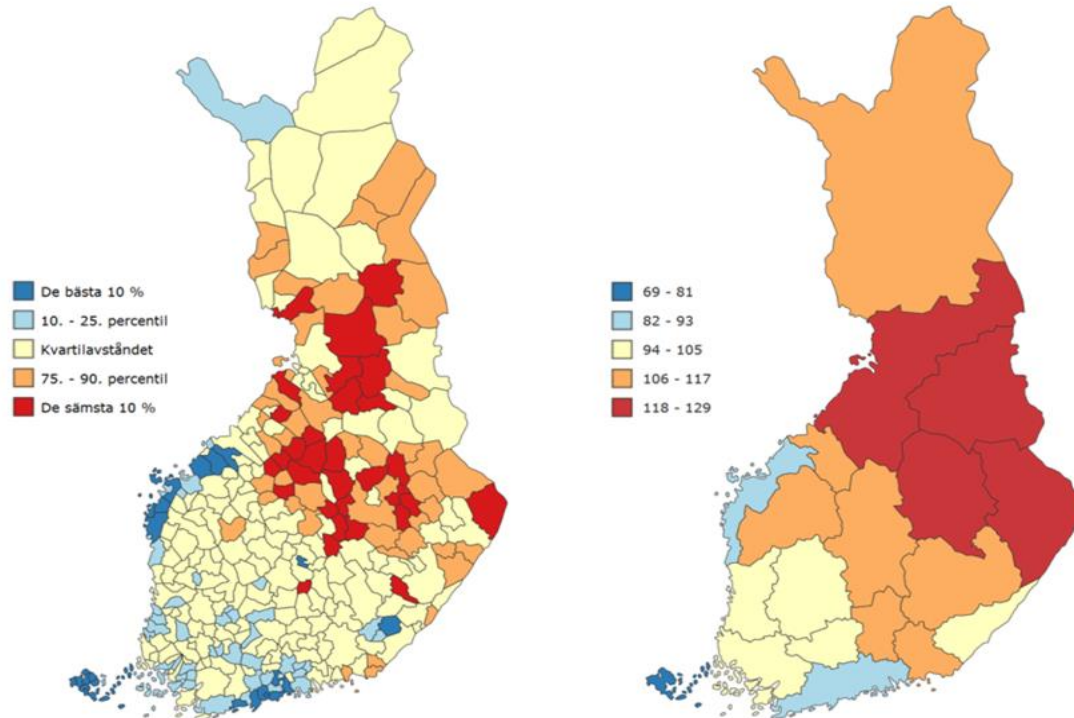
www.teaviisari.fi

Miksi päätösten vaikutusten ennakoarviointi on tärkeää?

Miksi päätösten vaikutusten ennakoarviointi on tärkeää?

Kuolleisuus indeksi, THL 2017

Valvira (Laki sosiaali- ja terveysalan lupa ja valvontavirastosta 2008/669)

- Valvira on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan keskusvirasto
- Valvoo sosiaali- ja terveydenhuollon, alkoholielinkeinoon sekä ympäristöterveydenhuollon toiminnan asianmukaisuutta
- Myöntää sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalan lupia
- Ohjaa aluehallintovirastoja tavoitteena yhdenmukaiset lupa-, ohjaus- ja valvontakäytännöt koko maassa

Valvira
sosiaali- ja
lupa- ja valv

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2016–2019

https://www.valvira.fi/documents/14444/1006217/Sote_valvontaohjelma_paivitys_2018.pdf/9f062eef-b913-bba0-56b1-6fb6e26c62b6

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2016–2019 linjaa Valviran ja aluehallintovirastojen valvonnan strategiset päätavoitteet hallitusohjelmakaudeksi.
- Valvontaohjelman lähtökohtana ovat hallitusohjelman tavoitteet.
- Valvira ja aluehallintovirastot (valvontaviranomaiset) edistävät kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ehkäisevät terveyserojen syntymistä ennen kaikkea suunnitelmalliseen valvontaan valittujen valvontakohteiden kautta.

Valvira
sosiaali- ja
pa- ja valv

Vuoden 2018 valvontakohteiksi on valittu seuraavat:

- erikoissairaanhoidon ja päivystyksen työnjako ja keskittäminen
- kiireettömään hoitoon pääsy sekä lastensuojelun, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen määrääajat
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut
- vankiterveydenhuolto ja puolustusvoimien terveydenhuolto
- **hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen**
- vammaispalvelut
- ikäihmisten kotiin annettavat palvelut

Valvira
sosiaali- ja
pa- ja valv

Hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisen kokonaisuuden valvonta

Valvonnan kohteet vuonna 2018 ovat seuraavat kolme:

1) Terveystarkastuksista poisjäävien lasten ja nuorten palveluiden varmistaminen

2) Terveydenhuoltolain 11 §:n mukainen päätösten vaikutusten ennakoarviointi

3) Turvapaikanhakijoiden äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden saatavuus

Valvira
sosiaali- ja
työpa- ja valv

Terveydenhuoltolain 11 §:n mukainen päätösten vaikutusten ennakoarviointi

- Tietopohja on TEA-viisari/Kuntajohdon kysely
- Valvontamenetelmänä on informaatio-ohjaus 5-6/2018 (ohjauskirje ja alueelliset tilaisuudet)
- Seuranta: TEA-viisari/Kuntajohdon kysely

Valvira
sosiaali- ja
pa- ja valv

Lisätietoa

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sote-uudistuksessa (Alueuudistus.fi): <http://alueuudistus.fi/soteuudistus/hyvinvoinnin-edistaminen>
- Sote ja terveyden edistäminen (THL): <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/aluetason-toimijat/sote-ja-terveyden-edistaminen>
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjaus ja kannusteet (Alueuudistus.fi): <http://alueuudistus.fi/documents/1477425/3118184/Hyvinvoinnin+ja+terveyden+edist%C3%A4minen+2016+08+30.pdf/5757363a-ea04-469c-aaee-555f0c410fa9>
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimeenpano maakunnissa (Alueuudistus.fi): <http://alueuudistus.fi/documents/1477425/3195906/Hyvinvoinnin+ja+terveyden+edist%C3%A4minen+toimeenpano+maakunnissa+23.5.2017.pdf/3d21c7fb-763a-4a4c-b4b2-ffadbf6035a>
- Järjestämisen käsikirja (Alueuudistus.fi): <http://alueuudistus.fi/jarjestamisen-kasikirja>
- Tiekartta (Alueuudistus.fi): <http://alueuudistus.fi/tiekartta/sote-palvelut/hyvinvoinnin-edistaminen>
- Alueellinen hyvinvointikertomus (THL): <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/johtaminen/tyokaluja/hyvinvointikertomus/alueellinen-hyvinvointikertomus>
- Kuntien hyvinvointikertomus (THL): <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2016083023290>
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa on poliittinen valinta (THL): <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201511217152>
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2016-2019 <https://www.valvira.fi/julkaisut-ja-maaraykset/valvontaohjelmat/sosiaali-ja-terveydenhuolto>
- Diat 2-9, 16 Heli Hätönen STM

